

Mgr. Tomáš Valeš, Ph.D.

kontakt:

vales@udu.cas.cz, GSM +420 604 488 481

pozice:

vědecký pracovník ústavu

zaměstnání:

od 2017 – Seminář dějin umění, Filozofická fakulta, Masarykova univerzita, Brno (odborný asistent)

od 2008 – Ústav dějin umění, AV ČR, v. v. i.

studium:

2008–2013 – Obecná teorie a dějiny umění a kultury, Filozofická fakulta, Masarykova univerzita, Brno (Ph.D.)

2006–2008 – Dějiny umění, Filozofická fakulta, Masarykova univerzita, Brno (Mgr.)

2003–2006 – Dějiny umění, Filozofická fakulta, Masarykova univerzita, Brno (Bc.)

odborné pobyty a stáže:

2016 – The 65th Attingham Summer School (ACE Foundation full scholarship) (Anglie, Velká Británie).

2014 (leden, únor) – Francis Haskell Memorial Fund Scholarship pro výzkum ve Vídni, projekt: „*Jakob Matthias Schmutzer (1733–1811). Print as Artistic and Communication Media at the end of the Eighteenth Century*“.

2012 (červen–srpen) – stipendium Collegium Carolinum (Mnichov, SRN) pro výzkum v Dolním Rakousku, projekt: „*Hindernis auf der Landkarte oder im Sinn? Barocke Kunstwerke und Künstler auf der mährischen und österreichischen Seite der Staatsgrenze*.“

2011 (srpen, září) – průzkum a uspořádání sbírky maleb a plastik Vlastivědného muzea v Olomouci.

2011 – studijní pobyt (letní semestr), Universität Wien, Institut für Kunstgeschichte (stipendium Aktion, Ao. Prof. Dr. Monika Dachs-Nickel).

pedagogická činnost:

od 2013 – Seminář dějin umění, Filozofická fakulta, Masarykova univerzita, Brno.

účast v grantových projektech:

2020–2023 – *Dějiny umění na Moravě: Morava v dějinách umění* (GAČR 20-09541S), člen řešitelského týmu.

2014–2018 – *Malíř Petr Brandl (1668–1735) – dílo a život* (GAČR 14-10349S), externí spolupracovník.

2012–2016 – *Vědecký katalog obrazárny v Rájci nad Svitavou a sběratelství rodu ze Salm-Reifferscheidtu v 18.–20. století* (GAČR P409/12/2017), externí spolupracovník.

2012–2014 – *Sochař Ondřej Schweigl, úloha umělce a proměna umění na prahu moderní éry* (GAČR P409/12/0617), spoluřešitel.

účast na konferencích:

- 2020 – Artists as collectors: models anvariants. From the Modern Age to the 19th Century, Madrid
- 2020 – Arslinear, Praha
- 2018 – His Artibus. Perspektivy vizuální kultury v raném novověku, Brno
- 2017 – 11. sjezd českých historiků – profesní setkání historiček a historiků České republiky, Olomouc
- 2015 – V. bienále České společnosti pro výzkum 18. století, Praha
- 2015 – Historická Olomouc XX, Olomouc
- 2012 –Parallelinquiries– Art and visualculture in Early Modern Central Europe, Brno
- 2011 – Svatá Anežka Česká a velkéženy její doby, Praha
- 2011 –Contravimmortis non estmedicamen in hortis, 10. zasedání k problematice sepulkrálních památek, Praha
- 2011 –Arslinear III – kolokvium Sbírký grafiky a kresby Národní galerie v Praze, Praha
- 2011 – Tóny baroka, Brno
- 2010 – Druhé zasedání k problematice písemných pramenů v dějinách umění, Praha
- 2010 – Konference k výročí 800 let založení klášterů v Zábřdovicích a NovéŘiši, NováŘíše
- 2010 –Locuspietatis et vitae II., Vranov u Brna
- 2010 – 3. konference studentů doktorských programů dějin umění, Brno
- 2010 – Kolokvium badatelů raného novověku u příležitosti výstavy Zbožných dušíú – Náboženská bratrstva v kultuře raněnovověké Moravy, Olomouc
- 2008 – Sympozium Jezuité a Brno. Sociální a kulturní interakce koleje a města 1578–1773, Brno
- 2007 – Problematika historických a vzácných knižních fondů. 16. ročník odborné konference, Olomouc

kurátorské projekty a další odborná či umělecká činnost:

- 2020 – *Bonum Opus. Premonstráti v Louce (1190-1784)*, Jihomoravské muzeum Znojmo, odborná spolupráce při přípravě výstavy.
- 2013 –*Zapomenutépoklady. Výtvarná kultura na Dačicku v 17. a 19. století*(SZ Dačice),
spoluautor výstavy.
- 2012 –*Kresby Josefa Winterhaldera ml. ze sbírek Vlastivědného muzea Olomouc*, spoluautor výstavy.

Bibliografie:

1) monografie

- Tomáš Valeš – Lenka Kalábová – Michal Konečný – Petr Tomášek, *Obrazy. Mistrovská díla ze sbírek Národního památkového ústavu*, Kroměříž 2018.
- Tomáš Valeš, *Kostel sv. Hypolita ve Znojmě-Hradišti sv. Hypolita*, Monumenta Bohemiae et Moraviae 4, Praha 2018.
- Tomáš Valeš – Michal Konečný, *Moravský aristokrat v labyrintu světa. Průvodce expozicí / The Moravian aristocrat in the labyrinth of the world*, Kroměříž 2017.

Tomáš Valeš, *Příběhy slávy a zapomnění. Znojemští umělci, jejich díla a osudy na sklonku*, Brno 2014.

Tomáš Valeš – Jan Mikeš, *Zapomenuté poklady. Výtvarné umění na Dačicku v 17.–19. století*, Dačice 2013.

2) edice knihy

Zuzana Macurová – Tomáš Valeš (eds.), *Od objevu k interpretaci. Znalectví, sběratelství a ikonografie umění raného novověku*, Brno 2019.

Tomáš Valeš (ed.), *Work in Progress*, Brno 2011.

3) články v odborném periodiku

Tomáš Valeš – Pavel Suchánek, Neoklasicistní dekorativní umění ve střední Evropě v éře Marie Terezie a Josefa II. Transkulturalita, nebo kulturní reprodukce?, *Cornova. Revue České společnosti pro výzkum 18. století* 8, 2018, s. 95–110.

Tomáš Valeš – Markéta Šreková Doláková, K osudům obrazu Petra Brandla ze zámecké kaple v Čechách pod Kosířem, *Zprávy Vlastivědného muzea v Olomouci*, č. 316, 2018, s. 43–56.

Tomáš Valeš, Dačická malířská rodina Altmannů v 17. a 18. století, *Opuscula Historiae Artium* 64, 2015, s. 96–103.

Tomáš Valeš – Lenka Kalábová, „Architectur und Verzierungen, besonders aber Bildhauerstatuen an Nitschengrau in grauzum Tauschen“ – opomenutá zakázka Josefa Winterhaldera mladšího v Uherčicích, *Památková péče na Moravě. Monumentorum Moraviae tutela* 17, 2015, s. 58–69.

Tomáš Valeš – Pavel Suchánek, Der Bildhauer Andreas Schweigl und die Sakralkunst in Mähren zur Zeit der josephinischen Reformen, *Umění LXIII*, 2015, s. 156–181.

Tomáš Valeš, Brněnský palác šlechtičen a jeho umělci, *Brno v minulosti a dnes* 27, 2014, s. 63–79.

Tomáš Valeš, „Zu allen diesen kirchen arbeiten hater zugleich auch die Rißeverfertigt...“ Brněnský sochař Ondřej Schweigl (1735–1812) jako kreslíř, dekorátér a architekt, *Opuscula Historiae Artium* 62, 2013, s. 122–137.

Tomáš Valeš, Michael Angelo Unterberger und seine Nachfolger im Dienst des böhmischen und mährischen Adels, *Österreichische Zeitschrift für Kunst- und Denkmalpflege* LXVII, 2013, s. 174–183.

Tomáš Valeš – Radka Miltová, Franz Anton Maulbertsch a malby poutního kostela Bičovského Spasitele v Dyji, *Památková péče na Moravě*, č. 16, 2012, s. 79–90.

Tomáš Valeš, Josef Winterhalder ml. (1743–1807) a obraz Loučení sv. Petra a Pavla z Řeznovic, *Muzeum Brněnska. Sborník 2012, Předklášteří 2012*, s. 47–54.

Tomáš Valeš, „...in ducali acceleberrima Ecclesia Lucensi...“ Salzburger Künstler im Dienst des Prämonstratenser Stifts in Louka/Klosterbruck bei Znaim, *Barockberichte*, 59/60, 2012, s. 717–730.

Tomáš Valeš, Neznámá skica Franze Xavera Wagenschöna, *Opuscula Historiae Artium* 60, 2011, s. 140–146.

Tomáš Valeš – Michal Konečný, Umělci a dvorní umělečtí řemeslníci ve valtických matrikách, *Opuscula Historiae Artium* 11, 2011, s. 42–65.

Tomáš Valeš, Franz Anton Maulbertsch, Andreas Brugger a bratrstvo Neposkvrněného početí Panny Marie v Podivíně, *Opuscula Historiae Artium* F 54/55, 2011, s. 74–79.

Tomáš Valeš, Memorie barokního preláta nebo reprezentace rytířského řádu? Franz Anton Maulbertsch a Hradiště sv. Hypolita/Pölnberg u Znojma, *Ars* 43, 2010, s. 241–258.

Tomáš Valeš – Marek Pučalík, Neue Feststellung zum Prager Schaffen Franz Anton Maulbertschs, *Umění LVIII*, 2010, s. 158–163.

Tomáš Valeš, Drobnosti k vídeňskému pobytu Martina Knollera (1725–1804), *Opuscula Historiae Artium* F 52, 2008, s. 111–117.

Tomáš Valeš, „... nach Vorgezeigten Rieszway Altarauffzubauen ...“ Josef Winterhalder st. a kresby k zakázce pro dominikány v Uherském Brodě, *Slovácko* XLIX, 2007, s. 295–307.

4) kapitoly v knize

Tomáš Valeš – Zuzana Macurová, Josef Winterhalder ml. a lekce z Tiepola. Příspěvek k reflexi benátského settecenta ve střední Evropě 2. poloviny 18. století, in: Zuzana Macurová – Tomáš Valeš (eds.), *Od objevu k interpretaci. Znalectví, sběratelství a ikonografie umění raného novověku*, Brno 2019, s. 93–108.

Tomáš Valeš, Jezeřany-Maršovice, in: Ludmila Hůrková– Klára Mezihoráková (eds.), *Proměny venkovské architektury s důrazem na výtvarnost v 19. a 20. století*, Praha 2018, s. 39–55.

Tomáš Valeš, [kapitoly] in: Taťána Petrasová– Rostislav Švácha (eds.), *Dějiny umění v českých zemích 800–2000*, Praha 2017.

Tomáš Valeš, [Chapters] in: Taťána Petrasová– Rostislav Švácha (eds.), *Art in the Czech Lands 800–2000*. Prague 2017.

Tomáš Valeš, Moravské stopy Petra Brandla. Poznámky k malířským vazbám mezi Čechami a Moravou, in: Andrea Steckerová (ed.), *Petr Brandl 1668–1735. Studie*, Praha 2018, s. 89–101.

Tomáš Valeš, TracesLeft by Peter Brandl in Moravia. Notes on the Links between Painting in Bohemia and Moravia, in: Andrea Steckerová (ed.), *Petr Brandl 1668–1735. Studies*, Prague 2018, s. 89–101.

Tomáš Valeš– Lilian Ruhe, Mezi soukromou osobou a dynastickou kontinuitou. Dochované podobizny hraběte, in: Petr Fidler – Lenka Křesadlová– Jana Perutková– Lilian Ruhe– Jana Spáčilová– Tomáš Valeš, *Proměny zámeckého areálu v Jaroměřicích nad Rokytnou*, České Budějovice 2017, s. 287–335.

Tomáš Valeš– Zdeňka Michalová, Vybavené chrámu v proměnách času, in: Martin Štindl a kol., *Chrám sv. Mikuláše ve Velkém Meziříčí. Historie sedmi století*, Velké Meziříčí 2017, s. 163–179.

Tomáš Valeš, Zámek v Břežanech, in: Michal Konečný (ed.), *Vitruvius Moravicus. Neoklasicistní aristokratická architektura na Moravě a ve Slezsku po roce 1800*, Brno 2015, s. 201–206.

Tomáš Valeš, Zámek Veselín nad Moravou, in: Michal Konečný (ed.), *Vitruvius Moravicus. Neoklasicistní aristokratická architektura na Moravě a ve Slezsku po roce 1800*, Brno 2015, s. 335–345.

Tomáš Valeš– Petr Arijčuk, Skici a jejich funkce v baroku v kontextu díla Josefa Sterna, in: Michaela Šeferisová Loudová (ed.), *Josef Stern 1716–1775*, Olomouc 2015, s. 49–56.

Tomáš Valeš, Stylová východiska tvorby Josefa Sterna a brněnské malířství okolo poloviny 18. století, in: Michaela Šeferisová Loudová (ed.), *Josef Stern 1716–1775*, Olomouc 2015, s. 13–23.

Tomáš Valeš, Kostelníúčky, in: Roman Doušek a kol., *Archivní prameny v etnologickém výzkumu I*, Brno 2014, s. 73–89.

Tomáš Valeš, Sv. Anežka Česká u Franze Antona Maulbertsche na Hradišti sv. Hypolita. Poznámky k výskytu jednoho ikonografického motivu na Moravě, in: Miroslav Šmied–František Záruba (eds.), *Svatá Anežka Česká a velké ženy její doby (Die heilige Agnes von Böhmen und die grossen Frauen gestalten ihrer Zeit)*, Opera Facultatis theologiae catholicae Universitatis Carolinae Pragensis Historia et historia artium XIV, Praha 2013, s. 285–294.

Tomáš Valeš, Znojmo and Its Surroundings: Local Center, Periphery, or Something Completely Different?, in: Ondřej Jakubec (ed.), *Central European and American Perspectives on Visual Arts in early Modern Europe*, Brno 2013, s. 130–147.

Tomáš Valeš, Jezuitská kaple na Ostré horce a malířská rodina Wohlhaupterů, in: Hana Jordánková– Vladimír Maňas (eds.), *Jezuitéa Brno. Sociální kulturní interakce koleje a města (1578–1773)*, Brno 2013, s. 211–229.

Tomáš Valeš– Filip Komárek, Castra doloris raného novověku na Moravě jako fenomén barokní efemérní dekorace, in: Jiří Roháček (ed.), *Sepulcralia et epigraphica IV. Fórum epigrafických a sepulkrálních studií*, Praha 2013, s. 251–285.

Tomáš Valeš– Michal Konečný, Telč, moravská výspa pražského barokního malířství, in: Lenka Stolárová– Kateřina Holečková (eds.), *Karel Škréta (1610–1674): Dílo a Doba. Studie, dokumenty, prameny*, Praha 2013, s. 263–274.

Tomáš Valeš, Zatoulaný konvolut pozdně barokních kreseb v Olomouci a Josef Winterhalder ml. (1743–1807), in: Alena Volrábová (ed.), *Ars linearis III*, Praha 2012, s. 122–131.

Tomáš Valeš, Josef Winterhalder ml. a jeho tvorba pro premonstrátské kláštery na Moravě, in: Václav Mílek (ed.), *Osm století. Sborník příspěvků prezentovaných na konferenci k výročí 800 let založení klášterů v Žabrdovicích a Nové Říši 23. září 2010 v premonstrátském klášteře v Nové Říši*, Nová Říše 2012, s. 93–107.

Tomáš Valeš, Kostel sv. Petra a Pavla v Hrádku u Znojma. Církevní patronát jako umělecko-historický problém, in: Tomáš Valeš (ed.), *Work in Progress*, Brno 2011, s. 50–73.

Tomáš Valeš, Malířská výzdoba, in: Jan Press (ed.), *Tóny baroka. Záchrana varhan a výzdoby kostela Nanebevzetí Panny Marie ve Vranově nad Dyjí*, Brno 2011, s. 73–77.

Tomáš Valeš, Migration und Integration. Künstler im frühneuzeitlichen Znaim – ihre Herkunft und Arbeitsreisen, in: Filip Komárek – Michal Konečný (eds.), *„Ani spolu, ani bez sebe...“ Interdisciplinárta v dějinách umění. Sborník příspěvků z III. ročníku konference studentů doktorských programů dějin umění 10.–12. 9. 2010*, Brno 2010, s. 105–112.

Tomáš Valeš, Zapomenutá a znovuobjevená náboženská bratrstva jako objednatel uměleckých děl, in: Vladimír Maňas – Zdeněk Orlita – Martina Potůčková (eds.), *Zbožných duší ú. Náboženská bratrstva v kultuře rané novověké Moravy*, Olomouc 2010, s. 50–55.

Tomáš Valeš, Umělecké památky Lišněv průběhu staletí, in: Pavel Krafl (ed.), *Ves Lešno za městečko vysazovali ráčíme. Památky, místopis a vybrané osobnosti Lišně z pohledu historických, jazykovědných a přírodovědných disciplín*, Brno 2009, s. 167–174.

Tomáš Valeš, Ifj. Josef Winterhalder (1743–1807). Maulbertsch legkiválóbb freskófestő tanítványa. Fejezetek egy készülő monográfiából, in: *Késő Barokk impressziók. Franz Anton Maulbertsch (1724–1796) és Josef Winterhalder (1743–1807)*, Budapest 2009, s. 69–117.

Tomáš Valeš, Dva „ztracené“ obrazy Paula Trogera z Klášterního Hradiska u Olomouce (Two Paul Troger's „lost“ pictures from Klášterní Hradisko near Olomouc), in: Jiří Kroupa – Michaela Šeferisová Loudová – Lubomír Konečný (eds.), *Orbis artium. K jubileu Lubomíra Slavíčka*, Brno 2009, s. 183–191.

Tomáš Valeš – Lubomír Slavíček, „...mit guten allegorischen Gedanken“. Ikonographische Anmerkungen und Konzepte im Schaffen von Josef Winterhalder d. J., in: Lubomír Slavíček (ed.), *Josef Winterhalder d. J. (1743 Vöhrenbach–1807 Znojmo). Maulbertschs bester Schüler*, Langenargen–Brno 2009, s. 253–265.

Tomáš Valeš – Lubomír Slavíček, „Will jemand meiner unbedeutendeingedenkt mich in Vorschein bringen...“. Josef Winterhalder d. J. in zeitgenössischen Biographien, in: Lubomír Slavíček (ed.), *Josef Winterhalder d. J. (1743 Vöhrenbach–1807 Znojmo). Maulbertschs bester Schüler*, Langenargen–Brno 2009, s. 281–303.

Tomáš Valeš – Lubomír Slavíček, „Das übrig wird Monsieur Schweigl besser wissen“. Die Anmerkungen Josef Winterhalders d. J. über Barockkünstler in Znaim und Umgebung aus dem Jahr 1800, in: Lubomír Slavíček (ed.), *Josef Winterhalder d. J. (1743 Vöhrenbach–1807 Znojmo). Maulbertschs bester Schüler*, Langenargen–Brno 2009, s. 267–279.

Tomáš Valeš, Josef Winterhalder d. J. (1743–1807), „Meine Gedanken haben in dero Schätzbahren Zeileneinengwichtigen Resonanz erhalten...“. Josef Winterhalder d. J. und seine Korrespondenz, in: Lubomír Slavíček (ed.), *Josef Winterhalder d. J. (1743 Vöhrenbach–1807 Znojmo). Maulbertschs bester Schüler*, Langenargen–Brno 2009, s. 235–251.

Tomáš Valeš, Josef Winterhalder d. J. (1743–1807), Maulbertschs bester Schüler in Fresko, in: Lubomír Slavíček (ed.), *Josef Winterhalder d. J. (1743 Vöhrenbach–1807 Znojmo). Maulbertschs bester Schüler*, Langenargen–Brno 2009, s. 27–143.

Tomáš Valeš, Jan Petr Cerroni a „neznámý“ rukopis o dějinách vídeňské Akademie výtvarných umění, sborník z konference, in: Rostislav Krušínský (ed.), *Problematika historických a vzácných knižních fondů Čech, Moravy a Slezska*, Olomouc 2008, s. 153–159.

5) katalogová hesla (jen od roku 2017)

Tomáš Valeš, Kleopatřina hostina. Johann Michael Rottmayr, po 1692, in: Marcela Rusinko – Vít Vlnas (eds.), *Sobě ke cti, umění ke slávě. Čtyři století uměleckého sběratelství v českých zemích*, Brno – Plzeň 2019, s. 42–43.

Tomáš Valeš, Sv. Lukáš maluje Madonu (s. 206–207, č. k. V.3); Sochař Ondřej Schweigl a Magdalena Schweiglová roz. Hallerová (s. 260–263, č. k. VII.12a,12b); Autoportrét malíře Johanna Martina Schmidta (s. 264–265, č. k. VII. 13); (se Zuzanou Macurovou) Martin Středa jako ochránce Brna. (s. 190–191, č. k. IV.13), [4 katalogová hesla], in: Zuzana Macurová – Lenka Stolárová – Vít Vlnas (eds.), *Tváří v tvář. Barokní portrét v zemích Koruny české*, Brno 2017.

6) recenze

Tomáš Valeš, (recenze) Andrzej Koziel (ed.), *Malarstwo barokowe na Śląsku*, Wrocław 2017, *Umění LXVII*, 2019, s. 353–357.

Tomáš Valeš, (recenze) Štěpán Vácha – Radka Heisslerová, *Ve stínu Karla Škréty. Pražští malíři v letech 1635–1680*. Antonín Stevens, Jan Bedřich Hess, Matěj Zimprecht, Praha 2017, *Bulletin Uměleckohistorické společnosti* 31, č. 1, 2019, s. 28–30.

Tomáš Valeš, (recenze) Milan Togner, Malířství 17. století na Moravě, *Umění LX*, 2012, s. 165–168.